



ΤΟΜΟΣ Α΄.

ΤΕΥΧΟΣ Γ΄. & Δ΄.

ΘΡΑΚΙΚΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΙΔΡΥΘΕΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

“ΘΡΑΚΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ,”



ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΟΥΝΤΑΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΑΡΙΣΤ. ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ

ΣΤΙΑΠ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠ. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

ΠΟΛΥΔ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ

ΘΡΑΚΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ — ΜΕΓΑΡΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤ — ΒΟΥΛΗΣ 18

1928



ἩΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΕΥΚΑΡΥΟΥ¹⁾

Ἰωάννου Μαγκριώτη

Ἡ ἑλληνικότης τοῦ χωρίου τούτου καὶ ἡ ἀπ' εὐθείας καταγωγή του ἀπὸ τῶν Μεγάρων, ὡς ἐν τῷ Ἱστορικῷ σημειώματι ἡμῶν ἀναφέρομεν,

¹⁾ Τὸ *Εὐκάρυον* εἶναι χωρίον κείμενον ἐν τῷ νομῷ Ἀδριανουπόλεως καὶ Β. Α. τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν εἰς πεντάωρον ἀπ' αὐτῶν ἀπόστασιν εἰς τὰς ὑπὸ ἡγεσίας τοῦ μικροῦ Αἴμου καὶ εἰς θέσιν τερπνοτάτην καὶ ὑγιεινοτάτην.

Τὸ ὄνομα εὐκάρυον ἐτυμολογεῖται ἐκ τοῦ μορίου *εὐ* καὶ *κάρυον*, συνεπῶς Εὐκάρυον=καλὸ καρύδι· καὶ πραγματικῶς ἐντὸς τοῦ χωρίου καὶ πέριξ αὐτοῦ ἀνά τοὺς κήπους καὶ ἀγρούς ὑπῆρχον πανύψηλοι καὶ προαιώνιοι καρυαί, ὧν οἱ καρποὶ εὐμεγέθεις καὶ διὰ τῶν δακτύλων θραυόμενοι ἦσαν περιζήτητοι ἀνά τὴν περιοχὴν ἐκείνην καὶ ἰδίᾳ ἐν Σαράντα Ἐκκλησίαις.

Ἡ τουρκικὴ ὀνομασία τοῦ Εὐκαρύου εἶνε *Χεδιέ*=δῶρον ἢ κατ' ἄλλους ἐκ παραφθορᾶς ἐκ τοῦ *γυεδι* - *ἔβ* = ἐπὶ τὰ σπύτια· δηλαδὴ ὑπῆρχε παράδοσις, καθ' ἣν οὐσιδῆποτε Τούρκοι καὶ εἰς ὅσας δήποτε οἰκίας καὶ ἂν συνφιζόντο ἐνταῦθα κατὰ διαφόρους ἐποχάς, μετὰ πάροδον ὀλίγου χρόνου ὁ ἀριθμὸς τῶν οἰκιάων των δὲν ὑπερέβαινε τὸν 7*). Καὶ ὁ γράφων κατὰ τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν ἐνθυμεῖται ἅ—δ οἰκίας Τούρκων, οἵτινες μετ' ὀλίγα ἔτη βαθμηδὸν μετηνάστευσαν εἰς Σαζαρά καὶ εἰς ἄλλα παρακείμενα τουρκικὰ χωρία μὴ δυνάμενοι νὰ συζήσουν μετὰ τῶν γκισούρηδων.

Περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἰδρύσεως τοῦ χωρίου τούτου δὲν δυνάμεθα θετικόν τι νὰ εἰπώμεν· παράδοσις τις ὅμως στηριζομένη ἐπὶ τοῦ ὀνόματος Μαγκριώτης καὶ Μαγκριώτισσα τείνει νὰ φθάσῃ μέχρι τῶν ἀρχαίων ἀπὸ τῶν διαφόρων σημείων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Μεγάρων ἐκπεμφθεισῶν ἀποικιῶν. Λέγει λοιπὸν, ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν ἰδρύετο τὸ Βυζάντιον ὑπὸ Μεγαρέων, ἕτεροι Μεγαρεῖς παρελάσαντες εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Θράκης ἰδρυσαν τὸ χωρίον Μεγαρεώτισαν, σήμερον Μαγκριώτισαν καὶ ἐκεῖθεν ἄλλοι πάλιν ἔφθασαν μέχρι τῶν ὑπὸ ἡγεσιῶν τοῦ Μικροῦ Αἴμου ἰδρυσάντες τὸ χωρίον τοῦτο, ἐν ᾧ διεσώθη τὸ ὄνομα Μεγαρεώτης, δηλ. ὁ καταγόμενος ἐκ τῶν Μεγάρων, ὅπερ κατὰ παραφθορὰν σὺν τῷ χρόνῳ ἐγένετο Μαγκριώτης παραμείναν ὡς κύριον ὄνομα ἐν τῷ χωρίῳ, ὁπόθεν μετεδότη καὶ εἰς Σκοπὸν καὶ εἰς Σαρ. Ἐκκλησίας καὶ τὸ ὁποῖον βραδύτερον μετετράπη εἰς ἐπίθετον οἰκογενειακόν. Τολμηρὰ μὲν ὄπωσοῦν ἢ ἐτυμολογία αὕτη, ἀλλὰ καὶ λίαν πιθανή. Ὅπως καὶ ἂν ἔχη εἶναι βέβαιοι. ὅτι τὸ Εὐκάρυον ἦκμαζε κατὰ τὸν 14ον αἰῶνα καὶ πολὺ πρότερον, διότι ἐπιγραφὴ τις ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ ναοῦ ἔλεγεν, ὅτι ἀνεκαινίσθη οὗτος κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα.

Κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 19ου τοῦ Εὐκαρύου ἦτο πλουσία καὶ ἀκμάζουσα κωμόπολις· τόσος δὲ ἦτον ὁ πλοῦτος τῶν κατοίκων τῆς ἐμπορευομένων ἐν Κων/πόλει καὶ ἀσχολουμένων ἐν τῇ βαφικῇ τέχνῃ (μπογιατζήδες), καὶ τόση ἡ εὐζαΐα καὶ εὐμάρεια αὐτῶν, ὥστε ἐπωνομάσθη τὸ χωρίον ὑπὸ τῶν Τούρκων Ἀλτινκιόι (Χρυσούπολις) καὶ Κιουτσούκ-Σταμπόλ (Μικρὰ Κων/πολις). Ἡ τοιαύτη ὅμως εὐδαιμονία τῶν Εὐκαρυωτῶν δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐπίσῃρη τὰ ἅπληστα βλέμματα τῶν Τούρκων καὶ ἰδοῦ πλὴν τῶν κατὰ καιροῦς μικροεπιδρομῶν, κατὰ τὸ 1806—1807 πολυπληθεῖς Τούρκοι Κυρτζαλήδες ὀρμηθέντες ἐκ τῆς Ροδόπης καὶ τῆς περιοχῆς Φιλιππούλεως ἐπέδραμον κατὰ τοῦ Εὐκαρύου καὶ τοὺς μὲν ἠθσαυροὺς τῶν κατοίκων διήρασαν. τὸ δὲ χωρίον παρέδωκαν εἰς τὰς φλόγας. Οἱ κάτοικοι, ὧν πλεῖστοι ἐφονεύθησαν, φεύγοντες τὴν μάχαιραν τῶν ἀγρίων ἐπιδρομῶν διεσκορπίσθησαν ἀνά τὰ ὄρη

*) Ὁ βουλόμενος δύναται νὰ ἴδῃ τὸ ἔργον Μελισσηνοῦ Χριστοδοῦλου «Αἱ Σαρ. Ἐκκλησίαι».



ἢ ἐκ τῶν πλησιοχώρων μερῶν, καταφαίνεται πλὴν τῶν ἄλλων καὶ ἐκ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῶν κατοίκων, τὰ ὁποῖα θαυμασίως διὰ μέσου τῶν

σπεύδοντες νὰ κρυβῶσιν ἐν τοῖς σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς. Πλὴν ἄλλων μᾶς διέσωσεν ἡ παράδοσις καὶ τὸ ἐξῆς : *Ἐν τινι κρησφυγέτω μετ' ἄλλων πολλῶν κατέφυγε καὶ νεαρά της γυνῆ φέρουσα εἰς τὰς ἀγκάλας της καὶ τὸ νήπιον τέκνον της. Τὴν στιγμὴν δὲ καθ' ἣν διήρχοντο οἱ Κυρτζαλῆδες πλησίον τοῦ σπηλαίου ἐκείνου ὀδηγοῦμενοι ὑπὸ τινος ἐγγχωρίου πρὸς τοῦτο ἀγγαρευθέντος, τὸ νήπιον ἔκλαιεν. Ἀντιληφθεὶς τῶν φωνῶν τοῦ παιδίου πρῶτος ὁ ὀδηγὸς διὰ νὰ ἀποσπᾷ τὴν προσοχὴν τῶν Κυρτζαλῆδων ἀφ' ἑνὸς καὶ διὰ νὰ ἀναγγεῖλῃ τὴν παρουσίαν τοῦ ἐχθροῦ ἀφ' ἑτέρου εἰς τοὺς κρυπτομένους ἐν τῷ σπηλαίῳ, ἤρχισε νὰ ψάλλῃ Ἑλληνιστὶ ὡς ἐξῆς : «*Σκότωσ' κυρά μ' τὸ παιδί σ'—γὰ νὰ σώσης τὴ ζωὴ σ'*».

Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτῶν πολλοὶ τῶν κατοίκων τοῦ Εὐκαρύου διαφυγόντες τῶν σφαγῶν κατέφυγον εἰς Κων/πολιν καὶ Ἰδρυσαν παρὰ τὸν Βόσπορον τὸ τερπνὸν Προάστειον Βαφεοχώριον (Μπογιατζήκιοι) ἀπὸ τοῦ ἐπαγγέλματός των κληθὲν οὕτως. Ἐκ τῶν διασωθέντων καὶ μετοικησάντων εἰς Βαφεοχώριον ἦσαν καὶ οἱ γονεῖς τοῦ αἰοῦμένου καὶ μεγαλοπρεποῦς Πατριάρχου Κων/πόλεως Ἰωακείμ τοῦ Ι', ὅστις ἐπανειλημμένως ἐλάμπρυνε τὸν θρόνον τῶν Χρυσοστόμων καὶ Φωτίων. Πλὴν τούτου καὶ ἕτεροι διαπρεπεῖς ἱεράρχαι ἔκλουσι τὴν καταγωγὴν ἐξ Εὐκαρύου, ὡς λ.χ. ὁ τῆς Νικομηδείας Φιλόθεος, ὁ Διδυμοτείχου Φιλάρετος Βαφείδης, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Κων τίνος Βαφείδης, ὁ πρόφῃν Μαρωναῖας Μελισσηνός, ὁ Ἀπαμείας Βασίλειος καὶ ἕτεροι.

Μετὰ τὴν καταστροφὴν ὀλίγοι ἐναπομείναντες ἐξηκολούθησαν τὸν μαρτυρικὸν ἐν δουλείᾳ βίον ἀγωνιζόμενοι κατὰ τῶν Τούρκων καὶ Βουλγάρων, διότι ὀλίγον βραδύτερον προσετέθησαν καὶ Γρούγαροι ἐπὶ ἧλυδες.

Κατὰ τὸ 1873 κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ Γάλλου Synvet «*Tables Ethnographiques de la Turquie d'Europe*» καὶ τοῦ Stanford φέρονται μαθηταὶ 60 φοιτῶντες εἰς τὸ σχολεῖον Εὐκαρύου. Ἐξ ἰδίας δὲ ἀντιλήψεως ἐπιβεβαιῶν τὰ κατωτέρω προσθέτω, ὅτι τὸ χωρίον τοῦτο ἐπ' ἐσχάτων ἀπετελεῖτο ἐξ 700 περίπου κατοίκων ὧν οἱ ἡμίσεις Ἑλληνας, οἱ δὲ ἄλλοι Βούλγαροι, οὐδεὶς δὲ Τούρκος. Οἱ ὀλίγοι οὗτοι Ἑλληνας ἀπετέλουν τοὺς Ἀκρίτας πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς Ἀνατ. Θράκης, διότι βορειότερον οὐδὲν ἕτερον ἐλληνικὸν χωρίον πρὸς τὰ σύνορα τῆς Βουλγαρίας ὑπῆρχεν. Οἱ δυστυχεῖς κάτοικοι διατηρήσαντες διὰ μέσου τῶν αἰῶνων τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν καὶ στερεῶς ἐχόμενοι τῶν πατρῶν πολλὰ ὑφίσταντο ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν ὑπὸ τῶν ἐκ Βουλγαρίας ἐξαπολυομένων ἐκάστοτε Κομιτατζήδων πρὸς ἐκβίασιν τῶν συνειδησῶν των, ἀλλ' οὐ μόνον οὐδὲ ἐνὸς ἡ πίστις ἐκλονίσθη, ἀλλὰ τὸναντίον ἐχαλυβδοῦτο ἐκ τῶν δεινοπαθημάτων ἡ ἐθνικὴ αὐτῶν συνείδησις καὶ ἠλιπίζον. Τῷ 1903 τουρκικὸς στρατὸς καταδιώκων δῆθεν τοὺς βουλγάρους Κομιτατζήδες εἰσβαλὼν εἰς τὸ χωρίον πολλὰς ἐλληνικὰς οἰκίας κατέκαυσε καὶ ἱκανοὺς Ἕλληνας κατέσφαξεν. Ἐκ τῶν βουλγάρων δέ, καθ' ὧν κυρίως ἐστρέφετο ἡ καταδίωξις, οὐδὲ εἰς ἐπαθὲ τι, διότι ἐγκαίρως εἰδοποιηθέντες ἀπεσύρθησαν σὺν γυναξὶ καὶ τέκνοις εἰς τὰ ὄρη ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν πανόπλων Κομιτατζήδων, ὅπου δὲν ἐτόλμησεν ὁ τουρκικὸς στρατὸς νὰ τοὺς ἀκλουθήσῃ.

Οἱ Ἑλληνας καὶ μετὰ τὴν δοκιμασίαν ταύτην δὲν ἀπεπαρρύνθησαν, ἀλλ' ἐνεκατέτησαν μέχρι τοῦ 1914, ὁπότε βίᾳ ἀπηλλάθησαν πανοικει ὑπὸ τῆς Τουρκ. Κυβερνήσεως καὶ κατέφυγον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐγκατασταθέντες εἰς τι χωρίον τῆς Μακεδονίας Μασλὰρ μέχρι τῆς ἀνακαυχῆς τοῦ Πανευρωπαϊκοῦ πολέμου, ὁπότε ἐπανῆλθον εἰς τὰς πατρικὰς τῶν ἰεστίας χαίροντες τὴν φορὰν ταύτην διότι ἐβλεπον πλέον ἐλεύθερον τὸ πάτριον ἔδαφος. Ἡ εὐτυχία ὅμως αὕτη καὶ ἡ μεγάλη χαρὰ των δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ. Ἡ ὀλεθρία ἐθνικὴ θύελλα τοῦ 1922 πρόρριζα ἐξερρίζωσε καὶ τὸ αἰώνιον τοῦτο ἐθνικὸν Παλλάδιον, τὸ συνήρασε καὶ τὸ ἐξετόξευσε ἀνὰ τὴν Δυτ. Θράκην καὶ τὴν Μακεδονίαν.



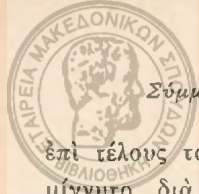
αἰῶνων ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν παραδιδόμενα διετηρήθησαν πρὸς πανηγυρικὴν διάψευσιν καὶ ἀνατροπὴν τῆς ὑπὸ τοῦ μισέλληνοσ Φαλμεράυεο «περὶ τῆσ καταγωγῆσ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων» ἔξενεχθείσῃ γνώμησ.

Ἴδοῦ ἔν τῶν ἔθιμων τοῦ χωρίου :

Πλὴν τῶν λοιπῶν συνείθιζον οἱ κάτοικοι νὰ ἐορτάζωσι κατὰ τὴν Δευτέραν τῆσ Τυρινῆσ τὸν *Κούκερον*. Τί ἐστὶ δὲ *Κούκερος*;

Ἄνηρ ἐνδεδυμένος μὲ δέρματα ζῶων, ἰδίᾳ δ' αἰγῶν, φέρων κώδωνας ἀνηρτημένους οὐ μόνον ἀπὸ τοῦ τραχήλου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ διαφόρων μερῶν τοῦ σώματός του, φαλλοφορῶν (φαλλὸσ δ' ἐστὶ μίμημα ξύλινον τοῦ ἀνδρικοῦ αἰδοίου) καὶ κρατῶν εἰς τὰ χεῖράσ του μακρὸν σάρωθρον (σφογγίαν), δι' οὗ καθαρίζουσ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ κλιθάνου εἰς τὰ χωρία αἱ γυναῖκες μικρὸν πρὸ τοῦ φουρνίσματος τοῦ ἄρτου. Πλησίον του ἔβαινεν ἡ σύζυγός του ἐνδεδυμένη καὶ αὐτὴ ἐπίσης μὲ δέρματα προβάτων ἢ αἰγῶν, εἶπετο δὲ ἀκολουθία ἐκ 10—12 νέων κατὰ ζεύγη, ὧν οἱ ἡμίσεισ ἦσαν μετημφιεσμένοι εἰς νέασ καὶ προηγεῖτο πάντων μουσικὴ ἀποτελουμένη ἔξ ἐγγωρίων ὀργάνων.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀφοῦ κατηρτίζετο ὁ θίασοσ οὕτωσ εἶπειν τοῦ Κουκέρου, ἤρχιζε τὴν ἀνὰ τὸ χωρίον περιοδείαν του. Προέτρεχε νέοσ τις μετημφιεσμένος ἔχων ἀνὰ χεῖρας ἄλυσσον καὶ παρ' αὐτὸν ἕτεροσ κρατῶν πλόσκαν ἢ τσότραν, δηλ. δοχεῖον ξύλινον πλήρεσ οἶνου καὶ ὄντινα συνήντων καθ' ὁδὸν ὁ μὲν πρῶτοσ τὸν συνελάμβανε διὰ τῆσ ἀλύσσου, ὁ δὲ δευτέροσ τῷ προσέφερε νὰ πῆ οἶνον ἐκ τῆσ πλόσκασ ἀντὶ φιλοδωρήματος. Ἐτεροσ δὲ πάλιν ἐκράτει εἰς χεῖρας του εἶδοσ τόξου, δι' οὗ ἔξετόξευε στάκτην κατὰ παντὸσ ὁ ὁποῖοσ ἀπειρεῖατο νὰ φύγη. Αὐτοὶ προηγούντο. Εἶπετο ἡ μουσικὴ, μετ' αὐτὴν δὲ ὁ *Κούκεροσ* μὲ τὴν *Κουκερίαν*, ὡσ τὴν ὠνόμαζον, καὶ μετ' αὐτοὺσ ἡ λοιπὴ συνοδεία χορεύουσα, σκιρτῶσα, τρέχουσα δεξιὰ, ἀριστερὰ, ἐκτρεπομένη εἰς σκώματα, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ εἰς ἀσέμνοουσ κινήσεισ καὶ κορδακισμοὺσ, θορυβοῦσα καὶ παντοιοτρόπωσ ἐκδηλοῦσα τὴν χαρὰν καὶ εὐθυμίαν τῆσ, ἠκολούθει δὲ πλῆθοσ παιδίων καὶ λοιπῶν χωρικῶν. Ἡ εὐθυμοσ αὕτη πομπή, ἀφοῦ περιέτρεχε σχεδὸν ἀπάσασ τὰσ οἰκίασ τοῦ χωρίου ἐπευφημουμένη διὰ φωνῶν καὶ ἀλαλαγμῶν, ὀπόθεν διήρχετο, κατέληγεν εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ χωρίου πρὸ τῆσ Ἐκκλησίασ. Ἐκεῖ προσεκομίζετο ἄροτρον εἰς τὸ ὁποῖον ὁ *Κούκεροσ* μετὰ πολλοὺσ κόπουσ καὶ ἀγῶνασ ἔξεύγυνε δύο νέουσ γεννηθέντασ ἀπὸ πρωτοστεφάνουσ γονεῖσ καὶ οἱ ὁποῖοι προσεποιούντο τοὺσ ἀτιθάσσοουσ καὶ κατὰ πρῶτον ὑπὸ τὸν ζυγὸν ὑπαγομένουσ. Κρατῶν δὲ τὸ ἄροτρον ὁ *Κούκεροσ* καὶ ἐλαύνων τοὺσ ζευχθέντασ νέουσ ἐχάρασεν αὐλακάσ τινασ ἐν τῇ πλατεῖᾳ καὶ κατόπιν ἔσπειρε σῖτον. Μεθ' ὃ ὑπὸ περιπαθοῦσ οἰστρου ἐλαυνόμενοσ καὶ μετὰ μυριάσ ὑπεκφυγάσ καὶ ἀρνήσεισ τῆσ *Κουκερίνασ* κατέβαλεν



ἐπὶ τέλους ταύτην, ἐξήπλωνεν ἐπὶ τοῦ ἀροτριωθέντος ἐδάφους καὶ συνεμίγνυτο διὰ τοῦ φαλλοῦ μετ' αὐτῆς ἐνώπιον τοῦ παρισταμένου πλήθους, ὅπερ ἐξεργηγνύετο εἰς μύρια σκώμματα καὶ εἰς θορυβώδη εὐθυμίαν. Ἐπηκολούθει χορός, φαγητόν, οἴνοποσία καὶ ἀδιάπτωτος εὐθυμία μέχρι βαθείας νυκτός.

Τίς ἀναγινώσκων τὰς γραμμὰς ταύτας δὲν ἀναμνησκαται τὰ μικρὰ Διονύσια τὰ παρ' Ἀχαρνέων τελούμενα, καθ' ἃ βλέπομεν τοὺς ἀγρότας ἐν πομπῇ μεταβαίνοντας εἰς τὸν βωμὸν τοῦ θεοῦ, ἡγουμένης τῆς κανηφόρου καὶ ἐπομένης τῆς δούλης φερούσης τὸν φαλλὸν καὶ τοῦ οἰκοδεσπότη ἀδοντος τὸ φαλλικὸν ἄσμα;

Ποῖος δύνανται ν' ἀρνηθῇ τὴν ὁμοίτητα, ἢ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ τῆς πομπῆς τοῦ Κουκέρου καὶ τῶν διονυσιακῶν ἱεροτελεστιῶν ἐν Ἀθήναις, καθ' ἃς συνετελεῖτο καὶ ἡ ἔνωσις τοῦ Διονύσου μετὰ τῆς Κόρης τῆς συμβολιζούσης τὴν ἑαρινὴν βλάστησιν τὴν φέρουσαν τὴν εὐδαιμονίαν τῆς χώρας;

Τί δὲ δηλοῖ καὶ ἡ ἔνωσις τοῦ Κουκέρου μετὰ τῆς Κουκερίνας του κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀνοίξεως καὶ ἡ ἀροτρίωσις καὶ ἡ σπορὰ τοῦ σίτου, εἰμὴ τὴν ἐκ τῆς νάρκης τοῦ χειμῶνος ἀφυπνιζομένην καὶ σπαργῶσαν φύσιν; Τί δὲ ὑπαινίσσεται ὁ φαλλός, τὸν ὁποῖον καὶ τότε (κατὰ τὸν 6ον π. Χ. αἰῶνα) περιέφερον εἰς τὰς πομπὰς τοῦ Διονύσου εἰμὴ τὴν γεννητικὴν δύναμιν τῆς φύσεως!

ΕΘΙΜΑ ΣΩΖΟΠΟΛΕΩΣ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΘΡΑΚΗΣ

Κωνστ. Παπαϊωαννίδου.

Σπουδαιότατα πάντων τῶν ἐθίμων εἶναι τὰ θρησκευτικά.

1. Καθ' ὠρισμένας ἑορτὰς καὶ ἐποχὰς τοῦ ἔτους ἀναπτύσσεται δλόκληρον σύστημα θρησκευτικῶν ἐθίμων ὡς τὰ τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων, τὰ τῶν Δωδεκαημέρων, τῆς παραμονῆς τῆς Πρωτοχρονιάς καὶ τῶν Θεοφανείων, τῆς μὲν Πρωτοχρονιάς τὸ κόψιμον τῆς πῆγτας μὲ τὸ ἀργυροῦν νόμισμα, τῆς δὲ Χριστουγέννων καὶ Θεοφανείων ὁ σιταρόζωμος «κολυβόσμος» καὶ τὸ στάσιμον κηρίων μετὰ κομφέτων τῶν ἀναδόχων πρὸς τὰ βαπτιστικά, κατὰ τὴν τελευταίαν. Ἐπικρατέστερον ἔθιμον εἶναι καὶ ὁ πρὸς ἀλλήλους διὰ τοῦ «καλὴ μέρα» χαιρετισμὸς καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα τῆς παραμονῆς τοῦ Ἁγίου Βασιλείου. Ἐξέλειπε δὲ σήμερον ὁ ἐπὶ 40 ἡμέρας χαιρετισμὸς διὰ τοῦ «Χριστὸς Ἄνέστη» ἀπὸ τοῦ Πάσχα μέχρι τῆς ἑορτῆς τῆς Ἀναλήψεως, ἐξακολουθεῖ δὲ μόνον κατὰ τὰς 3 πρώτας τοῦ Πάσχα ἡμέρας.

2. Ἄτερα θρησκευτικά ἔθιμα εἶναι τὰ τοῦ Τριμέρου τῆς Καθαρᾶς